ECLI:LV:AT:2024:0618.11352023021.11.L
Lieta Nr.11352023021, SKK-283/2024
Krimināllietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
LĒMUMS
Rīgā 2024. gada 18. jūnijā

Senāts šādā sastāvā: senatori Inese Laura Zemīte, Ivars Bičkovičs, Anita Poļakova,

iepazinies ar apsūdzētā /pers. A/ un viņa aizstāvja zvērināta advokāta Dagņa Zacmaņa kasācijas sūdzībām par Rīgas apgabaltiesas 2024. gada 20. februāra lēmumu, atzīst, ka ir pamats atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta pirmo daļu tiesa atsakās ierosināt kasācijas tiesvedību, ja kasācijas sūdzība vai protests neatbilst šā likuma 569., 571., 572. panta un 573. panta pirmajā daļā minētajām prasībām.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmajai daļai pārsūdzēšana kasācijas kārtībā ir rakstveida kasācijas protesta vai sūdzības iesniegšana Augstākajā tiesā par tāda apelācijas instances tiesas nolēmuma tiesiskumu, kurš vēl nav stājies spēkā, nolūkā panākt tā atcelšanu pilnībā vai kādā tā daļā vai arī tā grozīšanu juridisku iemeslu dēļ. Savukārt saskaņā ar minētā panta trešo daļu kasācijas instances tiesa pierādījumus lietā no jauna neizvērtē.

Apsūdzētais kasācijas sūdzībā norādījis, ka apelācijas instances tiesa notiesājoš o spriedumu pamatojusi ar pieņēmumiem. Lietā iegūtos pierādījumus tiesa nepareizi izvērtējusi. Tiesa nav ņēmusi vērā: 1) ekspertīzes eksperta atzinumā norādītās ziņas, ka cietusī miesas bojājumus varēja iegūt gan pirms 2021. gada 6. jūnija, gan pēc minētā datuma; 2) cietušās /pers. B/ liecības, kurās nav sniegtas ziņas par to, ka /pers. A/ cietušajai būtu nodarījis miesas bojājumus vai pielietojis pret viņu fizisku spēku. Turklāt liecinieku /pers. C/ un /pers. D/ liecībām tiesa nepamatoti piešķīrusi augstāku ticamības pakāpi kā citiem pierādījumiem un nav ņēmusi vērā, ka liecinieki liecības snieguši alkohola ietekmē.

Apsūdzētā aizstāvis kasācijas sūdzībā lūdzis atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā. Kasācijas sūdzībā norādīts, ka apelācijas instances tiesa pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 15. pantu, 19. panta otro un trešo daļu, 511. panta otro daļu, 512. panta otro daļu. Aizstāvis uzskata, ka apsūdzētā /pers. A/ vainīgums Krimināllikuma 125. panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā nav pierādīts, jo /pers. A/ apsūdzībā norādītajā laikā atradies savā darba vietā un nevarēja nodarīt miesas bojājumus cietušajai /pers. B/. Tiesas atzinumi pamatoti ar pieļāvumiem. No lietā iegūtajiem pierādījumiem, tajā skaitā no cietušās /pers. B/ un liecinieces /pers. E/ liecībām un audioieraksta, kurā fiksēta /pers. B/ saruna ar Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta darbinieku, nav iegūtas ziņas par to, ka /pers. A/ nodarījis cietušajai miesas bojājumus. Tiesa nepamatoti nav atzinusi par ticamām apsūdzētā /pers. A/ un liecinieka /pers. F/ liecības, kā arī nav sniegusi vērtējumu liecinieka /pers. C/ liecībām. Turklāt apelācijas instances tiesa nepamatoti noraidījusi aizstāvja lūgumu nopratināt liecinieci /pers. G/.

Senāts konstatē, ka kasācijas sūdzībās daļēji atkārtoti aizstāvja apelācijas sūdzības argumenti, kurus apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi un motivēti noraidījusi.

Apelācijas instances tiesa, atstājot negrozītu pirmās instances tiesas spriedumu, atzinusi, ka pirmās instances tiesa lietā iegūtos pierādījumus izvērtējusi atbilstoši Kriminālprocesa likuma 9. nodaļā noteiktajām prasībām un pamatoti apsūdzētā darbībās konstatējusi visas obligātās un nepieciešamās Krimināllikuma 125. panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes.

Apelācijas instances tiesa pievienojusies pirmās instances tiesas secinājumiem, ka ar lietā iegūtajiem pierādījumiem to kopumā un savstarpējā sakarībā apsūdzētā vainīgums inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā pierādīts ārpus saprātīgām šaubām, motivēti noraidot apelācijas sūdzības argumentus par pierādījumu citādāku vērtējumu.

Apelācijas instances tiesa pievienojusies pirmās instances tiesas atzinumam un norādījusi, ka apsūdzētā /pers. A/ liecības gan pirmstiesas procesā, gan tiesas sēdē ir savstarpēji pretrunīgas. Apsūdzētā liecības ir pretrunā arī ar liecinieces /pers. E/ liecībām par to, ka /pers. B/ stāstījusi, ka 2021. gada naktī no 6. jūnija uz 7. jūniju atradusies /pers. A/ dzīvesvietā un liecinieces /pers. H/ liecībām, ka 2021. gada 7. jūnijā redzējusi /pers. B/ kopā ar /pers. A/ pie veikala, un tās apstiprina ziņas, kas fiksētas videoierakstā un liecinieka /pers. I/ liecībās par videoierakstā konstatēto.

Tāpat tiesa izvērtējusi liecinieka /pers. F/ liecības un norādījusi, ka tās nav ticamas, jo ir pretrunā ar uzņēmuma „Clean R" darbinieku darbā ierašanās sarakstā fiksētajām ziņām par 2021. gada 7. jūniju. Izvērtējusi 2021. gada 20. augusta ekspertīzes eksperta atzinumā Nr. 3074-2021 norādītās ziņas un eksperta /pers. J/ liecības, apelācijas instances tiesa atzinusi, ka cietušajai miesas bojājumu nodarīšanas laiks – dažas dienas pirms nāves iestāšanās –, sakrīt ar apsūdzībā norādīto laiku, kad /pers. A/ izdarījis viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu. Tiesa norādījusi, ka nav izšķirošas nozīmes apstāklim, ka /pers. B/ nevienam, tajā skaitā neatliekamās medicīniskās palīdzības darbiniekiem nav stāstījusi par /pers. A/ vardarbību pret viņu, jo ar lietā iegūtajiem pierādījumiem apstiprinās fakts, ka cietusī baidījusies no apsūdzētā un tikai pēc liecinieces /pers. E/ uzstājības atklājusi, ka nakti pavadījusi pie /pers. A/. Tiesa izvērtējusi liecinieku /pers. C/ un /pers. D/ liecības kopsakarā ar pārējiem lietā iegūtajiem pierādījumiem un secinājusi, ka šīm liecībām nav izšķirošas nozīmes pierādīšanas priekšmetā ietilpstošo apstākļu noskaidrošanā, jo liecinieki snieguši ziņas par savstarpējo pazīšanos ar /pers. B/.

Senāts jau iepriekš ir norādījis, ka pierādījumu ticamības jēdziens un novērtēšanas prasības ir noteiktas Kriminālprocesa likuma 128. pantā, taču izvēle, kuriem pierādījumiem ticēt, bet kuriem nē, ir tās tiesas kompetencē, kas izspriež lietu pēc būtības. Arī jautājums par to, vai lietā esošie pierādījumi ir vai nav pietiekami apsūdzētā vainīguma konstatēšanai, ir būtības jautājums, kas kasācijas kārtībā nav pārbaudāms. Pierādījumu pietiekamības kritērijs ir saprātīgu šaubu esamība vai neesamība par apsūdzētā vainīgumu, kura izvērtēšana tāpat ir tās tiesas kompetencē, kas izskata lietu pēc būtības (*Senāta 2019. gada 27. decembra lēmuma lietā Nr. SKK-433/2019, ECLI:LV:AT:2019:1227.11089238414.8.L, 9. punkts*).

Senāts atzīst, ka apsūdzētais /pers. A/ un viņa aizstāvis kasācijas sūdzībās pauduši atšķirīgu viedokli par lietā iegūto pierādījumu ticamības, pieļaujamības un pietiekamības vērtējumu, savukārt lietā iegūto pierādījumu izvērtēšanu saskaņā ar likumu veic tā tiesa, kas iztiesā lietu pēc būtības.

Kasācijas sūdzībās norādītie argumenti vērsti uz to, lai panāktu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanu nevis juridisku, bet faktisku iemeslu dēļ, kas ir pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmo daļu.

Minētais ir pamats šajā daļā atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta pirmo daļu.

Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta otrās daļas 2. punkts noteic, ka tiesa var atteikties ierosināt kasācijas tiesvedību, ja, izvērtējot kasācijas sūdzībā vai protestā minētos argumentus, nerodas šaubas par pārsūdzētā nolēmuma tiesiskumu un izskatāmajai lietai nav būtiskas nozīmes judikatūras veidošanā.

Senāts konstatē, ka apelācijas instances tiesa ir vērtējusi un izlēmusi lūgumu par liecinieces /pers. G/ nopratināšanu un argumentēti to noraidījusi, norādot, ka lietā ir pietiekams pierādījumu kopums un papildu ziņu iegūšana nav nepieciešama.

Senāts jau iepriekš norādījis, ka apsūdzēto personu vai viņu aizstāvju pieteikto lūgumu motivēta noraidīšana lietas iztiesāšanas laikā nav vērtējama kā apsūdzētā tiesību ierobežošana, jo atbilstoši Kriminālprocesa likuma 496. panta otrās daļas nosacījumiem tiesai prokurora, cietušā, apsūdzētā un viņa aizstāvja lūgumi ir jāizvērtē un jāizlemj, bet tai nav obligāta pienākuma šos lūgumus apmierināt (*Senāta 2015. gada 17. septembra lēmums lietā Nr. SKK-473/2015, 11096124414, Senāta 2018. gada 12. septembra lēmums lietā Nr. SKK-448/2018, ECLI:LV:AT:2018:0912.11120090614.3.L, 5.3. punkts*).

Savukārt jautājuma izlemšana par pierādījumu pietiekamību un ticamību ir tiesas kompetencē un vienīgi tiesa var noteikt, kuriem pierādījumiem ir nozīme lietā būtisku apstākļu noskaidrošanā, bet kuriem nav šādas nozīmes. Tiesai nav saistošs procesā iesaistīto personu viedoklis par kāda konkrēta pierādījuma iegūšanas nepieciešamību. Vienlaikus tiesai, noraidot procesā iesaistītās personas lūgumu par liecinieku aicināšanu vai kādu pierādījumu pievienošanu lietas materiāliem, ir jānodrošina, lai tiktu ievērotas lūguma pieteicēja tiesības uz taisnīgu tiesu (*Senāta 2020. gada 6. oktobra lēmuma lietā Nr. SKK-77/2020, ECLI:LV:AT:2020:1006.11181005715.6.L, 6.4. punkts, 2021. gada 29. decembra lēmuma lietā Nr. SKK-76/2021, ECLI:LV:AT:2021:1229.11270001618.5.L, 8.3. punkts*).

Senāts atzīst, ka aizstāvja kasācijas sūdzības argumenti šajā daļā nerada šaubas par pārsūdzētā nolēmuma tiesiskumu. Turklāt izskatāmajai lietai nav būtiskas nozīmes judikatūras veidošanā, jo kasācijas sūdzības argumenti nav saistīti ar tiesu praksē nozīmīgu tiesību normu interpretāciju.

Tādējādi šajā daļā konstatējams Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta otrās daļas 2. punktā paredzētais pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 573. panta trešo un piekto daļu, 573.[1] panta pirmo daļu un otrās daļas 2. punktu, Senāts

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Lēmums nav pārsūdzams.

I.L.Zemīte I.Bičkovičs A.Poļakova